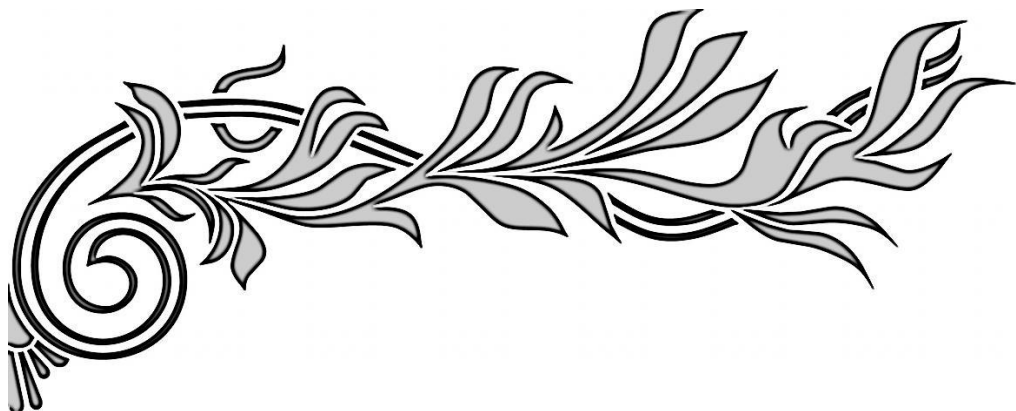

ترسیم مسیر دستیابی به

الکوی جامع برنامه ریزی فرهنگی

جامعة المصطفی (ص) العالمية

◁ ارائه دهنده پیشنهاد: سید مهدی موسوی موشح

◁ زمان ارائه پیشنهاد: ۱۳۸۹/۱۱/۴

مندرجات

- ◀ ضرورت و نیاز
- ◀ موضوع
- ◀ پیشینه و سابقه
- ◀ انتظارات و اهداف
- ◀ داده‌های مورد نیاز
- ◀ موضوعات کارشناسی
- ◀ تشکیل کارگروه اصلی
- ◀ تشکیل کمیته‌های کارشناسی
- ◀ برنامه کارگروه و کمیته‌ها
- ◀ تخمین هزینه‌ها
- ◀ محصولات نهایی

◀ ضرورت و نیاز

سخن از آموزش و تعلیم انسان که می‌شود، تربیت و ارائه آموزه‌های فرهنگی نیز بی‌نیاز به تأمل، با اندک لمح و توجهی به ذهن متبادر می‌گردد. «تعلیم و تربیت»، «آموزش و پرورش» و «دانش و فرهنگ» از کثرت استعمال دوگانه‌هایی پیوسته شکل داده‌اند که در آداب و رسوم همه ملل و نحل و جوامع بشری سابقه‌ای تاریخی دارد، چه برسد به دین مبارک اسلام که تأکید واضح و روشنی بر اهمیت تربیت در جوار تعلیم نموده و اخلاق را غایة‌القصوای بعثت انبیاء الهی می‌داند. بیان رسا در مقوله چنین ملازمه‌ای این‌که دانش و فرهنگ به سان دو بال، معراج انسانی بشر را فراهم می‌نماید و کوتاهی توجه به هر کدام ناکامی بلندپروازی روح را سبب می‌گردد و یگانه‌پردازی به هر یک سقوط و هلاک را مسبب می‌باشد. عبارات «جاهل متنسک» و «عالم مهتک» از همین رو شاید بر لسان سیدالاصیاء(ع) جاری گشته، آن‌گاه که از بدی مردان روزگار خویش فغان می‌کند.

نگاه به فرهنگ از دو زاویه میسر است؛ یک‌بار به نحو استقلالِی بـماهُوهُو و در جوار سایر عناصر و ابعاد شکل‌دهنده نهاد اجتماعی و دیگر بار به صورت مزج‌یافته با تمام ساختارهای آن. آن‌گاه که فرهنگ را بمثابة یک کل می‌نگریم، برای تنظیم و ساخت‌واری آن از «مهندسی فرهنگ» سخن می‌گوییم و هرگاه نهاد اجتماعی را ترکیبی از اجزاء مختلفه بنگریم که فرهنگ در جزء جزء آن حضور دارد و با تمامی خُرده عملکردها ترابط مستقیم و مستحکم، از «مهندسی فرهنگی» دم می‌زنیم. لاجرم باید هر دو مقوله را بررسی کرد؛ از منظر «کلان» باید «نظام فرهنگی» را تحلیل و ساخت‌یابی نمود و از منظر «خُرده» ارتباط «اوصاف فرهنگی» را با تمامی عناصر و اجزاء مجموعه ملاحظه کرد.

تحقق چنین نگاه کلان و خُرده‌ی به فرهنگ محتاج هماهنگی «تعریف ساخت‌یافته فرهنگ نهاد اجتماعی» با «تعاریف اوصاف فرهنگی اجزاء نهاد» از یک سو و هماهنگی هر دوی این تعاریف با «تعریف ارزشی از فرهنگ» است. تعریف ارزشی فرهنگ از منظر ما همان آداب و سنن الهی است که توسط انبیاء به بشر تجویز شده و در دین اسلام به عنوان نهایی‌ترین برنامه زندگی اِشْراب گشته است. ایجاد هماهنگی میان این تعاریف نیازمند وجود یک مدل و الگوی واحد در ملاحظه موضوعات فرهنگی است که بتواند علاوه بر شناسایی موضوعات و عناصر فرهنگی، اقدام به ارزش‌گذاری و اولویت‌بندی آن‌ها نسبت به یکدیگر بنماید. چه این‌که اساساً تعبیر «مهندسی» بر اساس نگاه مجموعه‌ای و سیستمی به یک سازمان و نهاد بنا شده و «سیستم» مبتنی بر عناصر و «جایگاه» عناصر نسبت به یکدیگر برای حضور در تأثیر نهایی و منتجّه تعریف گشته است. بنابراین تشخیص و ارزیابی «سهم تأثیر» عناصر فرهنگی علاوه بر شناسایی موضوعات فرهنگی، مورد نیاز و ضرورت مطالعات فرهنگی هر نهاد اجتماعی است. اصطلاح سیستم و نگاه سیستمی اصولاً بر مفهوم «ملاحظه ارتباط» استوار شده است.

◀ موضوع

پس از جاری شدن اصطلاح «مهندسی فرهنگی» بر لسان مبارک مقام معظم رهبری (حفظه...) چالش‌های سنگین و دامنه‌داری میان اندیشمندان عالی دانشگاهی کشور در سطوح ارشد علمی شکل گرفت. بعضی اساساً منکر قابلیت

فرهنگ برای «مهندسی شدن» می‌باشند و دلیل‌شان کمیت‌ناپذیری عناصر فرهنگی است، با توجه به اختصاص تعبیر «مهندسی» به علوم طبیعی و تجربی. دقت در فرمایشات معظم^{له} نیز حاکی از آن است که غرض و مقصود ایشان از این بیان صرفاً تدبیر و برنامه‌ریزی برای اعتلای جایگاه فرهنگ در جامعه و نهادهای اجتماعی است. خصوصاً با توجه و انداز نسبت به معضله‌ای که با تعبیر «تهاجم فرهنگی»، «شیخون فرهنگی»، «ناتوی فرهنگی» و اخیراً «جنگ نرم» از آن یاد کرده‌اند.

برای پرهیز از ورود به درگیری‌های شرح‌الاسمی و گریز از چالش‌های لفظی که هیچ خاصیتی جز تأخیرانداختن دستیابی به هدف و نتیجه مورد قصد ندارد، ما عنوان «برنامه‌ریزی فرهنگی» را برای فعالیت فرهنگی خود برگزیدیم و برای دستیابی به الگوی واحدی که هماهنگی ساختار کلان و خرد فرهنگی نهاد اجتماعی مورد نظر را بر اساس تعاریف دینی فرهنگ محقق سازد، موضوع کار خود را «دستیابی به الگوی جامع برنامه‌ریزی فرهنگی» قرار دادیم.

نهاد موضوع کار نیز «جامعة المصطفی (ص) العالمية» است که با ادغام دو نهاد قدرتمند در عرصه آموزش طلاب خارجی در داخل کشور و خارج آن، عهده‌دار وظایف و تکالیف هر دو نهاد به صورت متمرکز شده است. ما قصد داریم الگوی مورد نظر را برای این دانشگاه طراحی نماییم.

◀ پیشینه و سابقه

مهم‌ترین و فراگیرترین اقدامی که تا کنون در عرصه پژوهش «مهندسی فرهنگی» در کشور انجام شده و دستاوردهای موفقی هم داشته، اقداماتی است که «دبیرخانه شورای انقلاب فرهنگی» به دستور مستقیم مقام معظم رهبری انجام داده است. طبیعی است که گام برداشتن در این راه اگر بدون لحاظ و استفاده از نتایج و دستاوردهای این پژوهش ملی صورت پذیرد، گرفتار دوباره‌کاری‌ها و اسراف در بودجه‌های فرهنگی کشور خواهد بود از یک سو و سبب تأخیر در دستیابی به نتیجه مطلوب می‌شود از سوی دیگر.

بنابراین ضمن تأکید بر این نکته که از تمامی ظرفیت‌های شکل گرفته کشور در این امر مقدس بهره خواهیم برد، خود را ناگزیر و ملزم به این امر می‌دانیم.

◀ انتظارات و اهداف

از انجام این فعالیت مطالعاتی قصد داریم راهکاری بیابیم تا بتوانیم نظام فرهنگی جامعة المصطفی (ص) را ارتقاء بخشیم و مسیری را برای این اعتلای فرهنگی ترسیم نماییم. از این رو، انتظار داریم در پایان این فعالیت فرهنگی به یک «الگوی جامع» دست‌یابیم که قادر باشد:

۱. اجزاء، عناصر و موضوعات فرهنگی مرتبط با عملکردهای جامعة المصطفی (ص) را تعریف نماید
۲. ارتباط این اجزاء و عناصر فرهنگی را تبیین کند
۳. اهمیت و اولویت این عناصر را بر اساس ارزش‌های دینی اسلام مشخص نماید
۴. پیوستگی این موضوعات فرهنگی را با عملکردهای جامعة المصطفی (ص) تعیین کند

۵. وظایف و تکالیف ساختارهای تشکیلاتی جامعة المصطفی (ص) را برای تحقق پیوست فرهنگی روشن نماید
۶. سامانه نظارت بر کیفیت تحقق اهداف فرهنگی را تعریف کند
۷. و در نهایت چشم‌انداز فرهنگی جامعة المصطفی (ص) را برای سال‌های آتی ترسیم نماید

در صورتی که الگوی ارائه شده در این فعالیت مطالعاتی قادر به برآورده کردن انتظارات فوق باشد، خواهیم توانست بگوییم که به اهداف مورد نظر خود از این برنامه‌ریزی فرهنگی دست یافته‌ایم.

◀ داده‌های مورد نیاز

این مطالعات فرهنگی نیازمند اطلاعاتی است که در سه حوزه کلان باید جمع‌آوری شود:

۱. ارزش‌ها و مطلوبیت‌های فرهنگی مبتنی بر شریعت اسلام
۲. مطلوبیت‌های جامعة المصطفی (ص) مبتنی بر آینده‌پژوهی
۳. عملکردهای جامعة المصطفی (ص) مبتنی بر تشکیلات ستاد و صف

در حوزه داده‌های نخست؛ دو مسیر برای دستیابی به مطلوبیت‌های شرعی فرهنگ وجود دارد؛ استفاده از علم اخلاق مبتنی بر متون دینی و تفقه از منابع دین که توسط اندیشمندان حوزه‌های علمیه در طی سنوات گذشته فراهم شده است، در تبیین نظام فرهنگی مطلوب اسلام و مسیر دوم بهره بردن از فرمایشات بنیانگذار انقلاب (ره) و همچنین مقام معظم رهبری که به دلیل مواجهه با خیل تهاجمات فرهنگی بیگانه بصیرتی خاص در تحلیل موضوعات فرهنگی یافته‌اند.

دستیابی به بخش دوم داده‌ها بر اساس «رهیافتی» که در جامعة المصطفی (ص) انجام گرفته است تسهیل شده و برای دستیابی به بخش اول نیز انجام مطالعاتی برای جمع‌آوری اندیشه‌های فرهنگی اسلام ضرورتی گریزناپذیر دارد.

مطلوبیت‌های جامعة المصطفی (ص) آن چنان که در چشم‌انداز و بیانیه مأموریت این نهاد ذکر شده به عنوان اسناد بالادستی پذیرفته شده و به عنوان غایت و هدف آن در نظر گرفته خواهد شد. ضمن این‌که در مسیر مطالعات فرهنگی فوق، نظرات مدیران ارشد این نهاد به عنوان دیده‌بان‌های آتیه جامعة المصطفی (ص) مورد توجه قرار خواهد گرفت.

اما در خصوص عملکردهای جامعة المصطفی (ص) نیازمند داده‌های گسترده‌ای هستیم. این داده‌ها را از آن رو نیاز داریم که بتوانیم فعالیت‌های این نهاد را به خوبی جمع کرده و تحلیل و ارزیابی نماییم و پیوست‌های فرهنگی هر عملکرد را صحیح تعیین کنیم. سپس مبتنی بر این عملکردها به درستی قادر باشیم تکالیف عناصر تشکیلاتی و سازمانی این نهاد را تبیین نماییم. چنین داده‌هایی از مجاری زیر به دست خواهد آمد:

۱. ساختار تشکیلاتی و شرح وظایف واحدهای مدیریتی به هر اندازه که ترسیم شده باشد
۲. تجمع داده‌های کلان فعالیتی از مجموعه‌های فعال در پایین‌ترین حوزه‌های درگیر با بدنه
۳. استفاده از داده‌های شفاهی کارشناسان و نمایندگان واحدهای جامعة المصطفی (ص)

نخستین بخش داده‌ها به سادگی در اختیار ما قرار دارد. برای دستیابی به بخش دوم اطلاعات مورد نیاز در این حوزه، محتاج ارتباط وسیع‌تر با شاخه‌های زیرین و تحتانی ساختار تشکیلاتی جامعة المصطفی (ص) هستیم، تا گزارشات و اسناد و دستاوردهای فعالیتی آنان را اخذ کنیم. در نهایت هم، تمام داده‌های کتبی نمی‌تواند ترسیم‌کننده درون‌داد و برون‌داد کل مجموعه باشد، چه این‌که در هر نهادی بسیاری از اطلاعات عملکردی به صورت تجربی و اکتسابی در حین عمل برای مدیران و فعالان سازمانی حاصل می‌شود که در هیچ سند مکتوبی نیز ثبت نمی‌گردد. حضور کارشناسان و نمایندگان حوزه‌های مختلف فعالیتی جامعة المصطفی (ص) در ستاد و صف به ما کمک خواهد کرد تا بتوانیم از این داده‌های شفاهی ذی‌قیمت برخوردار شویم و در تحلیل خود از عملکردهای جامعة المصطفی (ص) موفق‌تر باشیم.

◀ موضوعات کارشناسی

در یک نگاه کلی، جامعة المصطفی (ص) نیز مانند هر نهاد دیگری «ورودی‌هایی» دارد و «خروجی‌هایی». ما از ورودی‌ها با عنوان «درون‌داد» و از خروجی‌ها با عنوان «برون‌داد» یاد می‌کنیم. «عملکردهایی» نیز در این میانه وجود دارد تا تبدیل مورد نظر را انجام دهد و مطلوبیت‌های جامعة المصطفی (ص) را محقق نماید.

بسیار کوتاه‌نگری و سطحی‌اندیشی است اگر درون‌داد و برون‌داد جامعة المصطفی (ص) را فقط طالب خارجی بدانیم که از یک سو وارد جامعه (دانشگاه) شده و از سوی دیگر به جامعه (جهانی) صادر می‌شوند. درون‌داد جامعة المصطفی (ص) علاوه بر این افراد، در بُعد نیروی انسانی شامل «اساتید»، «پرسنل» و «مدیران» نیز می‌گردد و در بُعد نرم‌افزار شامل کتاب و تمام منابع علمی‌ای که برای تدریس مورد استفاده قرار می‌گیرد و همچنین همه برنامه‌های درسی و نظام‌های آموزشی و پرورشی و حتی قوانین و قواعدی که از بیرون بر جامعة المصطفی (ص) تحمیل شده است. سخت‌افزار درون‌داد جامعة المصطفی (ص) نیز کلیه ساختمان‌ها، ابزارهای آموزشی و تجهیزاتی است که برای فرآوری دانش‌آموختگان طلبه خارجی فراهم شده و می‌شود.

برون‌داد جامعة المصطفی (ص) نیز بالطبع محدود به تعدادی دانش‌آموخته طلبه خارجی نیست و شامل تأثیرات فرهنگی بر حوزه‌های نفوذ و اساتید پرورش‌یافته و حتی پرسنل و مدیران تجربه‌یافته در گذر فعالیت‌های درون جامعة المصطفی (ص) نیز می‌باشد. حتی اعتبار سیاسی و اجتماعی ایجاد شده توسط جامعة المصطفی (ص) برای نظام اسلامی و فرصت‌هایی که برای صدور انقلاب ایجاد می‌کند نیز از برون‌دادهای این نهاد اجتماعی است.

طبعاً عملکردهای جامعة المصطفی (ص) نیز به تبع گستره درون‌داد و برون‌داد آن توسعه می‌یابد و شامل فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی فراوانی می‌گردد و نمی‌توان آن را انحصاراً در آموزش داخلی خلاصه کرد.

همه این موضوعات که در نگاه کلان به سه حوزه «درون‌داد»، «برون‌داد» و «عملکردها» خلاصه شد، باید بسط یافته و بر اساس اولویت‌ها، مورد توجه برنامه‌ریزان فرهنگی قرار گیرد. این‌ها نظام موضوعاتی را شکل خواهند داد که نیاز به کارشناسی فرهنگی دارند.

◀ تشکیل کارگروه اصلی

برای دستیابی به الگوی جامع برنامه‌ریزی فرهنگی بایستی ابتدا کارگروهی تشکیل شود که بتواند وظایف زیر را به انجام رساند:

۱. جمع‌آوری داده‌های اجمالی اولیه
۲. بحث و کنکاش موضوعات کارشناسی و تقسیم آن‌ها در چند موضوع کاری
۳. تشکیل کمیته‌های کارشناسی و اجرایی
۴. شناسایی، تشریح و تفصیل داده‌ها و فعالیت‌های مورد نیاز برای هر کمیته
۵. نظارت بر کار کمیته‌ها
۶. تجمیع محصول فعالیت کمیته‌ها و مستندسازی
۷. بررسی اسناد نهایی و پیشنهاد الگوی جامع برنامه‌ریزی فرهنگی

برای انجام فعالیت‌های فوق، کارگروه اصلی نیازمند دستورکار و آیین‌نامه اجرایی است، تا بتواند فعالیت‌های خود را هماهنگ و جهت‌دار نماید. این آیین‌نامه در اولین جلسات کارگروه توسط اعضای آن پیشنهاد و تصویب می‌گردد. بر اساس آیین‌نامه کارگروه، مسئول، دبیر و منشی کارگروه و نحوه فعالیت هر یک مشخص خواهد شد. چگونگی حضور کارشناسان در کارگروه نیز بر اساس همین آیین‌نامه تعیین خواهد گردید.

◀ تشکیل کمیته‌های کارشناسی

کارگروه پس از بررسی داده‌های اجمالی اولیه موضوعات اصلی و دارای اولویت در فرآیند مطالعات فرهنگی خویش را مشخص خواهد ساخت و برای هر کدام از این موضوعات، کمیته‌ای تخصصی مرکب از کارشناسان داخل و خارج جامعة المصطفی (ص) تشکیل خواهد داد. هر کمیته کارشناسی موظف است بر اساس دستورالعمل تعیین‌شده توسط کارگروه مبادرت به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و داده‌های مورد نیاز نموده و پس از بررسی و تحلیل داده‌ها، گزارش نهایی خود را به صورت یک سند نهایی در اختیار کارگروه قرار دهد.

کارگروه همچنین می‌تواند کمیته‌هایی را برای امور اجرایی یا فنی تأسیس نماید که بعضی امور غیرپژوهشی مانند: مصاحبه با اندیشمندان، جمع‌آوری آمار و اطلاعات، پرسشنامه‌ها و یا طراحی نرم‌افزارهای مورد نیاز کارگروه را بر عهده گیرند.

◀ برنامه کارگروه و کمیته‌ها

زمان فعالیت، برنامه کاری و زمان اعلام نتایج و ارائه گزارش کمیته‌ها توسط کارگروه تعیین خواهد شد. کارگروه نیز برنامه کاری خود را در ابتدای فعالیت به صورت تفصیلی مشخص خواهد کرد. اما برای تخمین اجمال فرآیند مطالعاتی، برنامه‌ای بسیار کلی به شرح ذیل پیشنهاد می‌شود.

۱. تنظیم و تصویب آیین‌نامه کارگروه یک هفته

۲. جمع‌آوری داده‌های اولیه و بررسی آن‌ها و تعیین موضوعات اصلی..... دو هفته
 ۳. انتخاب کارشناسان کمیته‌ها و تنظیم دستورالعمل هر کمیته یک هفته
 ۴. دور اول فعالیت کمیته‌ها تحت نظارت کارگروه.....هشت هفته
 ۵. بررسی گزارش کمیته‌ها در کارگروه و تعیین نواقص..... دو هفته
 ۶. دور دوم فعالیت کمیته‌ها تحت نظارت کارگروه برای رفع نواقص.....شش هفته
 ۷. تنظیم مستندات نهایی و ارائه الگوی پیشنهادی توسط کارگروه.....چهار هفته
- جمعاً: تشکیل کارگروه تا ارائه الگوی نهاییشش ماه

تشکیل همایش‌های مورد نیاز برای فراخوان و جمع‌آوری مقالات و راه‌حل‌های عموم اندیشمندان و همچنین تحقیقات میدانی و جمع‌آوری اطلاعات و آمار از صف و ستاد، در اثنای فعالیت کمیته‌ها توسط کارگروه یا کمیته‌های اجرایی وابسته انجام خواهد شد.

◀ تخمین هزینه‌ها

با توجه به ابهام موجود در تعداد موضوعات اصلی مرتبط با مقوله فرهنگ در فعالیت‌های جامعه المصطفی (ص) و روشن نبودن دقیق تخصص‌های مورد نیاز برای انجام مطالعات فرهنگی فوق تعیین هزینه‌های طرح امر ممکن نیست. اما به جهت واضح شدن فضای کلی هزینه‌ها و بودجه تخمینی مورد نیاز، موارد ذیل ذکر می‌گردد.

۱. جلسات اصلی کارگروه؛ ۴ نفر × ۳ ساعت در هفته.....ساعتی: ۱۰۰ هزار ریال
شش ماه: -/۰۰۰/۲۸/۸۰۰ ریال
 ۲. فعالیت پژوهشی اعضای کارگروه؛ ۴ نفر × ۵ ساعت در هفته.....ساعتی: ۷۰ هزار ریال
شش ماه: -/۰۰۰/۳۳/۶۰۰ ریال
 ۳. جلسات کمیته‌ها؛ ۶ کارگروه × ۵ نفر × ۶ ساعت در هفته.....ساعتی: ۷۰ هزار ریال
سه ماه و نیم: -/۰۰۰/۱۷۶/۴۰۰ ریال
 ۴. فعالیت کارشناسان کمیته‌ها؛ ۶ کارگروه × ۵ نفر × ۱۰ ساعت در هفته.....ساعتی: ۵۰ هزار ریال
سه ماه و نیم: -/۰۰۰/۲۱۰/۰۰۰ ریال
 ۵. فعالیت‌های پرسنل اداری و اجرایی؛ ۸ نفر × ۱۸ ساعت در هفته.....ساعتی: ۳۰ هزار ریال
شش ماه: -/۰۰۰/۱۰۳/۶۸۰ ریال
- جمع کل هزینه‌های تخمینی.....-/۰۰۰/۵۵۲/۴۸۰ ریال

در محاسبات فوق هزینه فضای پژوهشی، تجهیزات اداری و پذیرایی و ایاب و ذهاب در نظر گرفته نشده و فرض بر این بوده که از امکانات جامعه المصطفی (ص) استفاده خواهد شد. همچنین به صورت تخمینی شش کمیته با پنج عضو برای هر کدام در نظر گرفته شده است.

در صورت نیاز به برگزاری همایش و فراخوان مقالات، هزینه‌های آن نیز باید به صورت مستقل در نظر گرفته شود و بر مبلغ فوق افزوده گردد.

اگر چه زمان‌بندی فعالیت کمیته‌ها و برنامه کاری آن‌ها توسط کارگروه و در آیین‌نامه مربوطه تعیین خواهد شد، ولی برای محاسبه تخمینی هزینه‌ها سه جلسه در هفته به صورت یک روز در میان برای هر کمیته در نظر گرفتیم که هر جلسه دو ساعت به طول انجامد.

کارگروه اصلی نیز هر هفته یک جلسه سه ساعته خواهد داشت که البته این نیز تنها یک فرض اولیه است و زمان جلسات کارگروه توسط اعضای آن در نخستین جلسات مشخص خواهد شد.

کارگروه اصلی برای نظارت بر فعالیت کمیته‌ها و تقویت ارتباط سندی و گزارشی آنان با خود، در هر کمیته یک منشی خواهد داشت. این فرد که از پرسنل اجرایی کارگروه محسوب می‌گردد در تمامی جلسات کمیته حضور داشته و علاوه بر انجام امور اجرایی و هماهنگی کمیته به طور مستقیم به کارگروه گزارش می‌دهد.

دو نیروی اجرایی نیز در اختیار کارگروه قرار خواهند داشت تا فعالیت‌های هماهنگ‌سازی اعضاء، تایپ، نشر، نامه‌رسانی و این قبیل امور را بر عهده داشته باشند.

اعضای کارگروه اصلی و همچنین کمیته‌ها غیر از حضور در جلسات، فعالیت‌های پژوهشی و تحلیلی دیگری نیز در طول هفته انجام خواهند داد که به صورت مستقل محاسبه شده است. این فعالیت‌ها تحت نظر مسئول کارگروه و یا مسئول هر کمیته و به دستور او به انجام خواهد رسید و در نظر گرفته خواهد شد.

◀ محصولات نهایی

پس از پایان دوره فعالیت کارگروه، محصولات ذیل تولید و عرضه خواهد شد:

۱. گزارش نهایی فعالیت هر کمیته به عنوان «مستندات الگوی جامع» در موضوع همان کمیته
۲. سند نهایی تحت عنوان «الگوی جامع برنامه‌ریزی فرهنگی» جامعه المصطفی (ص)
۳. گزارش جامع تمامی مکاتبات، اسناد، صورت‌جلسه‌ها و نتایج غیرنهایی هر کمیته به تفکیک کمیته‌ها
۴. گزارش جامع فعالیت‌های کارگروه از ابتدای تأسیس تا انتهای تولید سند نهایی
۵. بیلان هزینه‌ها و صورت مخارج به صورت تراز مالی بودجه و هزینه، همراه کلیه اسناد مالی
۶. فهرست اسامی و مشخصات تمامی پرسنل دخیل در طرح با ذکر مسئولیت و نقش آن‌ها
۷. تمامی فایل‌های رایانه‌ای جمع‌آوری و یا تولید شده در کارگروه و کمیته‌ها

تمامی محصولات فوق در قالب یک «بسته اطلاعاتی» تحویل جامعه المصطفی (ص) خواهد شد تا برای برنامه‌ریزی فرهنگی در واحدهای مختلف از الگوی تولید شده استفاده شود. ◇